

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЪРГОВИЯТА“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №6/ 28.02.2020 г.):

Декан:

(доц. д-р Д. Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ТЪРГОВСКО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО“

ЗА СПЕЦ: „Икономика и търговия“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 5;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ: т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Хр. Трайков)

2. ....
(гл. ас. д-р В. Петева)

Ръководител катедра: .....
„Икономика и управление на търговията“ (доц. д-р В. Димитрова)

I. АНОТАЦИЯ

Нарастващите изисквания пред българския и европейския бизнес формират повишен интерес към проблемите на предприемачеството, както в теоретичен, така и в практически аспект. В съвременните условия на непрестанни промени и несигурност на средата, управлението на бизнеса, в това число и търговския бизнес, става все по-предприемаческо, т.е. необичайно, неконвенционално. Предизвикателствата пред българската икономика в този контекст са големи. Повишаването на националната конкурентоспособност изисква изграждането на нова предприемаческа култура сред младите хора, създаване на подходяща мотивация и нагласи за предприемаческа дейност, както и фокусирането на образованието върху предприемачеството.

След завършване на лекционния курс по „Търговско предприемачество“, студентите ще придобият знания относно: теоретичните концепции за предприемачеството, неговите съвременни трактовки, историческото развитие на търговското предприемачество, същността и структурата на предприемаческата култура, същността и източниците на иновации. Студентите ще формират знания и умения за фазите на предприемаческия процес, за различните видове предприемачески стратегии, за методите на предприемачески анализ, както и за съдържанието и структурата на предприемаческия план. Ще се постави акцент върху социалната отговорност на предприемача и устойчивото развитие на обществото.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ВЪВЕДЕНИЕ В ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО		6	3	
1.1	Историческо развитие на предприемачеството. Роля на предприемачеството за развитието на обществото			
1.2	Теоретични концепции за предприемачеството (до 50-те и след 50-те години на XX-ти век)			
1.3	Съвременни концепции за предприемачеството. Предприемаческа икономика			
1.4	Българската предприемаческа практика – исторически преглед. Търговското предприемачество в България			
1.5	Роля и значение на предприемачеството в икономиката на ЕС			
ТЕМА 2. ПРЕДПРИЕМАЧЕСКА КУЛТУРА		5	3	
2.1	Културна среда и предприемачество. Роля на културната среда за подпомагане на предприемачеството			
2.2	Същност и източници на предприемаческата култура. Икономическа свобода и предприемачество			
2.3	Структура на предприемаческата култура			
2.4	Особености на предприемаческата култура в България. Семейно търговско предприемачество			
ТЕМА 3. ИНОВАЦИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО		5	3	
3.1	Същност на иновациите. Иновацията като специфична функция на предприемачеството			
3.2	Полезност на иновациите. Обществено благосъстояние			
3.3	Видове иновации: примери за различни видове иновации			
3.4	Вътрешни източници на иновации: неочаквани обстоятелства, несъответствия, промяна в процесите, промяна в индустрията и пазара			

3.5	Външни източници на иновации: демографски промени, промяна във възприятията, нови знания			
3.6	Принципи на иновациите			
ТЕМА 4. ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ ПРОЦЕС		4	3	
4.1	Същност на предприемаческия процес. Фази и етапи			
4.2	Фактори, влияещи върху предприемаческия процес: вътрешни и външни фактори			
4.3	Субекти на предприемаческия процес			
4.4	Личността на предприемача: психологически характеристики			
4.5	Предприемаческо откриване. Предприемаческо мислене			
ТЕМА 5. ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ АНАЛИЗ		4	3	
5.1	Интуитивно-креативни методи за предприемачески анализ			
5.2	Аналитично-креативни методи за предприемачески анализ			
5.3	Пазарно-ориентирани методи за предприемачески анализ			
ТЕМА 6. ПРЕДПРИЕМАЧЕСКА СТРАТЕГИЯ		4	3	
6.1	Същност и обхват на предприемаческата стратегия			
6.2	Класификации на предприемаческите стратегии			
6.3	Основни видове предприемачески стратегии според П. Дракър: бърз растеж, съзидателна имитация, „предприемаческо джудо“, пазарна ниша, лидерство			
6.4	Разработване на предприемаческа стратегия.			
ТЕМА 7. ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ ПЛАН		4	3	
7.1	Необходимост от предприемачески план и правила за разработването му			
7.2	Информационно обезпечаване на предприемаческия план. Вътрешна и външна информация			
7.3	Съдържание и структура на предприемаческия план. Основни раздели в плана			
ТЕМА 8. ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ РИСК		5	3	
8.1	Понятието „риск“ в икономическата теория. Предприемачески риск, източници			
8.2	Видове рискове. Основни критерии за класификация. Външни и вътрешни рискове			
8.3	Анализ и оценка на риска. Възможни количествени измерители на риска			
8.4	Преодоляване на риска: избягване, трансфериране, намаляване, превенция			
ТЕМА 9. ФОРМИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В ТЪРГОВИЯТА		4	3	
9.1	Традиционно предприемачество: създаване на нов бизнес, придобиване на съществуващ бизнес			
9.2	Франчайзинг			
9.3	Директни продажби. Директен маркетинг			
9.4	Електронна търговия			
ТЕМА 10. СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО		4	3	
10.1	Предприемаческа етика и морал			
10.2	Същност на социалната отговорност на предприемача			
10.3	Проявления на социалната отговорност на предприемача: отговорност към потребителите, към служителите, към обществото			
10.4	Предприемачество и устойчиво развитие			
Общо:		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Домашна работа	2	30
1.2.	Тест	2	30
1.3.	Курсова работа	1	40
Общо за семестриален контрол:		5	100
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (класически писмен)	1	65
Общо за сесиен контрол:		1	65
Общо за всички форми на контрол:		6	165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Коев, Й. Кратък курс по предприемачество, изд. "Стено", 2016.
2. Коев, Й., Добрев, Д. и др. Предприемачество и МСП, изд. "Наука и икономика", ИУ-Варна, 2014 г.
3. Трайков, Хр. Финансов мениджмънт в търговията. изд. "Наука и икономика", ИУ-Варна, 2014 г.
4. Сълова Н., Трайков, Хр., Петева, В. и др. Развитие на търговията в България – състояние, проблеми и предизвикателства. изд. "Наука и икономика", ИУ-Варна, 2014 г.
5. Сълова Н., Димитрова В. и др., Търговски мениджмънт (Организация на търговията), учебно помагало, ИУ-Варна, 2011
6. Панайотов, Д. Организационно поведение. Новите парадигми за човешкото развитие. Нов български университет, С., 2018.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Търговия 4.0 – наука, практика и образование. Сборник с доклади от международна научна конференция, изд. "Наука и икономика", ИУ – Варна, 2018
2. Петева, В. Съвременни аспекти на стратегическото управление на човешките ресурси //Регионални и глобални измерения на търговията: Сб. докл. от междунар. науч. конф., Унив. изд. "Наука и икономика", ИУ-Варна, 2013 .
3. Коев, Й. Въведение в предприемачеството, изд. "Наука и икономика", ИУ-Варна, 2013
4. Костова, С. и др. Търговско предприемачество. София, изд. „Информа интелект“, 1999
5. Коев, Й. и др. Предприемаческа и фирмена култура в прехода към пазарно стопанство. изд. "Наука и икономика", ИУ-Варна, 2010.